

Uw plek aan tafel als FG

Hoe vaak zit u aan tafel met het hoogste management in uw organisatie? In deze editie van de FG-nieuwsbrief leggen we uit hoe belangrijk dit is voor uw positionering als FG. Ook leest u wat de AP doet om uw positionering en onafhankelijkheid binnen uw organisatie op orde te krijgen.

We geven u een overzicht van actualiteiten en ontwikkelingen. U leest over de acties die de AP uitvoert bij partijen die geen FG hebben geregistreerd, maar dat wel zouden moeten. Ook gaan we in op de rol van de FG bij AI, certificeringen en de Wpg-audit.

De FG en het hoogste management

Bij de AP zien we regelmatig FG's die zelden tot nooit (mogen) overleggen met het hoogste management. De redenen hiervoor zijn uiteenlopend. Sommige organisaties geven aan te groot te zijn, en dat het hoogste management daarom geen tijd heeft voor de FG. Andere organisaties vinden het voldoende dat de FG afstemt op een lager managementniveau.

In de AVG staat: 'de functionaris voor gegevensbescherming brengt rechtstreeks verslag uit aan de hoogste leidinggevende van de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker'

(artikel 38, lid 3). In de AVG wordt veel gesproken over verplichtingen voor verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers. Het hoogste management neemt beslissingen over gegevensbescherming die bepalend zijn op elk niveau in de organisatie. De AVG benadrukt dat een onafhankelijk advies van de FG op het hoogste niveau essentieel is om tot een geïnformeerde beslissing te komen.

Het gevolg van een gebrek aan overleg tussen de FG en het hoogste management, is dat de FG uiteindelijk moet adviseren over een beslissing die al is genomen en onomkeerbaar is. Zo'n (laat) FG-advies kan tot grote irritatie leiden binnen de organisatie. En tot onaanvaardbare privacyrisico's voor de betrokkenen.

Het belang van op tijd betrokken worden

De AP vindt het zeer belangrijk dat een FG regelmatig overleg voert met het hoogste management, zodat de adviserende taak van de FG ook strategisch is. Alleen door met elkaar te overleggen, kan een FG tijdig strategische adviezen geven om een organisatie naar een hoger niveau te tillen en grote privacyrisico's voor betrokkenen te voorkomen. De benadering dat een FG altijd mag escaleren naar het hoogste management is daarvoor simpelweg niet voldoende. Dat is immers vaak te laat.

Wanneer de AP met organisaties spreekt over de positionering van de FG, dan wordt de relatie tussen het hoogste management en de FG altijd besproken. De AP voert deze gesprekken heel bewust uitsluitend met het hoogste management en eventueel de FG.

Europees onderzoek: positie FG moet beter

De positie van de functionaris gegevensbescherming binnen organisaties is nog lang niet altijd op orde. Dat blijkt uit onderzoek van de European Data Protection Board in aanloop naar de Dag van de Privacy op 28 januari 2024. De uitkomsten van het onderzoek bevestigen het beeld dat de Autoriteit Persoonsgegevens in de dagelijkse praktijk ziet.

[Lees meer over dit onderzoek](#)

Wat doet de AP voor de rol en positionering van de FG?

Is de positionering van een FG in een organisatie niet goed geborgd? Dan onderneemt de AP actie. We geven u graag een inkijkje in een aantal (niet-herleidbare) interventies van de afgelopen tijd.

Dubbele functies

Het kan zijn dat de FG ook andere taken en plichten heeft, naast die van FG. De verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker moet ervoor zorgen dat deze taken of plichten niet leiden tot een belangenconflict. Bijvoorbeeld wanneer de onafhankelijkheid van de FG in het geding komt. Zo mag de FG niet betrokken zijn bij de beslissing over het doel en de middelen van een verwerking van persoonsgegevens.

Ook wanneer de FG toezicht moet houden op het eigen werk, is dat een belangenconflict. Bijvoorbeeld als de FG als privacy officer zelf de DPIA's of het privacybeleid opstelt. Zie ook de [guidelines voor FG's](#) van de EDPB.

Beëindigde overeenkomst

De AP heeft gesprekken gevoerd met organisaties die de dienstverleningsovereenkomst van een FG beëindigden of niet verlengden. In beide gevallen had de FG bij de AP aangegeven het idee te hebben hiermee gestraft te zijn voor de uitvoering van de functie van FG. Dit zien we met name bij FG's die zich (terecht) terugtrekken uit de uitvoering en zich meer richten op een adviserende en toezichthoudende rol.

Gesprekken met organisaties

In de gesprekken die de AP voert met organisaties over de positionering en onafhankelijkheid van de FG, vraagt de AP door op details. Als de AP van mening is dat de positionering en onafhankelijkheid niet goed zijn geregeld, dan licht de AP in deze gesprekken de relevante norm uit de AVG toe (een zogeheten normoverdragend gesprek).

In de gesprekken gaat de AP uitgebreid in op het wettelijk kader. Het gaat hierbij niet alleen over mogelijke belangenverstrengeling of het 'straffen' van de FG. Ook de toegang tot het hoogste management en de aan de FG toebedeelde taken (bijvoorbeeld in het privacybeleid of in een mandaatbesluit) zijn onderwerp van gesprek. De AP voert deze gesprekken met het hoogste management omdat daar de verantwoordelijkheid ligt voor een goede positionering van de FG.

De AP volgt een normoverdragend gesprek op door na verloop van tijd na te vragen welke stappen de organisatie heeft genomen om aan de norm te voldoen.

Gesprekken met FG's

De AP voert ook gesprekken met FG's die in de knel zitten. In deze gesprekken vragen we de FG of we hierin als AP iets kunnen betekenen. Deze gesprekken kunnen leiden tot een interventie door de AP, een interventie door de FG zelf of allebei. De AP wil de FG met een eventuele interventie natuurlijk niet in een nog lastiger parket brengen. Daarom bekijken we per situatie welke aanpak de beste is.

De FG-rol in andere gesprekken

Soms vinden gesprekken plaats tussen de AP en de verwerkingsverantwoordelijke over de naleving van de AVG in het algemeen, of over specifieke punten. We betrekken de FG van de organisatie hier zoveel mogelijk bij. Vaak besteden we in deze gesprekken ook expliciet aandacht aan de rol en positionering van de FG.

Contact

Zit u als FG zelf in de knel vanwege uw rol of positionering in uw organisatie? Dan kunt u dit met de AP bespreken via de [FG-contactkanalen](#).

Onderzoek FG-aanstellingen

De AP geeft prioriteit aan de positie van FG's in organisaties. Maar ook als een organisatie helemaal geen FG aanstelt, besteedt de AP daar aandacht aan.

Dit jaar zijn we gestart met een onderzoek waarbij we kijken of organisaties die veel data verwerken, een FG hebben aangesteld. Het register van de AP laat zien dat de publieke sector, de financiële sector en de (private) zorgsector veel FG's bij de AP hebben aangemeld. Het valt op dat veel organisaties uit de private sector dit niet hebben gedaan. Reden voor de AP om te onderzoeken hoe dat zit.

In het onderzoek benaderen we 300 van deze organisaties met het verzoek om toe te lichten waarom er geen FG is. Het gaat om organisaties met een datagedreven bedrijfsmodel en een grote bekendheid.

De organisaties zijn onder te verdelen in:

- fintech-bedrijven;

- data analytics-bedrijven;
- telecommunicatiebedrijven;
- VPN-aanbieders;
- woningbouwcorporaties.

Dat de AP een organisatie benadert, betekent niet per se dat de AP vindt dat de organisatie een FG moet hebben. Maar gezien het profiel van de organisaties, is het wel aannemelijk dat er een FG moet zijn. Het is de verantwoordelijkheid van de organisatie om uit te zoeken of het aanstellen van een FG verplicht is.

Hoe verder?

Na het onderzoek volgt een analyse van de resultaten, en een evaluatie. Bedrijven die onterecht geen FG hebben aangesteld, kan de AP daarop aanspreken.

Uw rol bij AI

Sinds de lancering van ChatGPT in november 2022 staat kunstmatige intelligentie (AI) volop in de aandacht. Die aandacht wordt versterkt doordat er recent een akkoord over de Europese AI-verordening is bereikt. De AP merkt dat het onderwerp ook onder FG's leeft en krijgt regelmatig vragen over de rol die FG's bij AI zouden moeten spelen.

De FG is een belangrijke schakel in de bescherming van persoonsgegevens. Iets vergelijkbaars zou absoluut niet misstaan bij het gebruik van een soms zeer impactvolle technologie als AI. De AP kan momenteel nog niet zeggen of de FG zo'n toezichtrol bij AI ook daadwerkelijk altijd zou moeten vervullen. Maar een aantal dingen is in dit stadium al wel duidelijk.

Geen extra taken en bevoegdheden

Zo verandert de juridische basis van de FG vooralsnog niet. De FG heeft een duidelijke rol op basis van de AVG. Daar komen op basis van de AI-verordening geen taken en bevoegdheden bij. Maar in de praktijk worden bij het gebruik en de ontwikkeling van AI-systemen wel vaak persoonsgegevens verwerkt. Dan zijn de taken en bevoegdheden van de FG onverminderd van toepassing.

Intern toezicht op AI

Het is niet ondenkbaar dat de werkzaamheden van de FG zich in de nabije toekomst wel zullen uitbreiden. Verwerken organisaties met AI persoonsgegevens, dan moeten FG's hierop immers toezicht houden op grond van de AVG. In de praktijk zullen sommige FG's dus ook het interne toezicht op AI voor hun rekening nemen.

Dit levert wat de AP betreft de volgende aandachtspunten op:

- Ten eerste moeten de FG en de werkgever investeren in de kennis en expertise van de FG op het gebied van AI, een relatief nieuwe technologie. Zonder voldoende kennis kan een FG die toeziet op AI de wettelijke taken en bevoegdheden en eventuele extra, buitenwettelijke taken niet uitoefenen.
- Ten tweede is de scheiding van toezicht en verantwoordelijkheid van belang. FG's zijn

wettelijk gezien nooit verantwoordelijk voor de verwerkingen in hun organisatie. Ze houden toezicht, zijn ombudspersoon en adviseren over het naleven van de wet.

Wilt u meer weten over de risico's van het toepassen van AI? Lees dan ook de recente [Rapportage AI- en Algoritmerisico's Nederland \(RAN\)](#).

Goedkeuring criteria Brand Compliance

De AVG biedt de mogelijkheid om verwerkingen te certificeren. Hiermee kunt u naleving van de AVG aantonen.

De AP heeft recent [de certificeringsstandaard van Brand Compliance goedgekeurd](#) (Certification Standard and Criteria BC 5701:2023). Dit is een belangrijke stap in het goedkeuringsproces, maar het is nog niet mogelijk om bij Brand Compliance een AVG-certificaat aan te vragen. Brand Compliance moet hiervoor eerst nog worden geaccrediteerd door de Raad van Accreditatie.

Heeft u vragen over het verloop van die procedure? Neem dan contact op met Brand Compliance. Mogelijk kunt u al starten met de voorbereidingen voor een certificeringsproces. Brand Compliance kan u hierover informeren.

Op termijn zullen meer aanbieders AVG-certificeringen aanbieden. [Meer informatie over dit onderwerp vindt u op de website.](#)

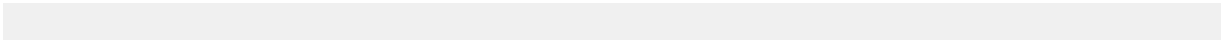

Hercontrole Wpg-audit

Werkgevers van buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) moeten elke 4 jaar een **externe audit** laten uitvoeren naar de omgang met persoonsgegevens. Werkgevers die eind 2022 op punten onvoldoende scoorden, moeten deze punten verbeteren en opnieuw laten beoordelen.

De AP verwacht de rapportages van die hercontrole **uiterlijk 1 maart 2024**. In de audit wordt onder meer gecontroleerd of de organisatie een FG heeft, of deze jaarlijks een verslag oplevert en of de FG is aangemeld bij de AP.

Naast de externe audit en hercontrole, voeren organisaties jaarlijks een interne audit uit. Omdat een FG een adviserende en controlerende taak heeft, kan die de audits en hercontrole niet uitvoeren. De FG kan uiteraard wel nagaan of de organisatie de audit en hercontrole uitvoert, de FG daarbij op de juiste manier betreft en verbetermaatregelen correct doorvoert.

Meer nieuws

Verwerkingsverbod voor Meta: wat gebeurt er nu?

Meta moet binnen Europa [stoppen met het onrechtmatig aanbieden van gepersonaliseerde advertenties op Facebook en Instagram](#). Dit hebben de Europese privacytoezichthouders, waaronder de AP, bepaald in de European Data Protection Board (EDPB). Het belang dat Meta opwerpt, rechtvaardigt niet de verwerking van persoonsgegevens van gebruikers. Ook is het voor gebruikers onduidelijk dat zij een contract met Meta aangaan.

Meta is nu de gebruikersvoorwaarden aan het wijzigen en schotelt gebruikers een betaalde en een niet-betaalde optie voor. Het is nog maar de vraag of Meta daarmee wel aan de privacyregels voldoet. De AP en andere Europese toezichthouders kijken hier kritisch naar.

Rapporteren over privacybeleid

De AP adviseert grote bedrijven transparanter te zijn over hoe zij omgaan met privacy. Bijvoorbeeld door in jaarverslagen structureel aandacht te besteden aan het gevoerde privacybeleid. Ook geeft de AP tips aan leden van de raad van toezicht of raad van commissarissen over welke vragen zij de organisatie kunnen stellen over het privacybeleid. Een aantal vragen gaat over de FG-plicht van de organisatie. [Bekijk de 2 handreikingen](#).

Leestips

Op zoek naar ondersteuning, inspiratie of herkenning in uw dagelijkse werk? Een aantal interessante links:

- Walter van Wijk is community manager van Centrum Informatiebeveiliging en Privacybescherming (CIP) en beantwoordt vragen over de ontwikkelingen waarmee u te maken kunt krijgen: '[Het is veel voor FG's en er komt steeds meer bij](#)'

- ICTRecht gaat in op de rol van de FG en de juridische en inhoudelijke kennis die van belang is: '[De functionaris gegevensbescherming \(FG\): vereisten en werkzaamheden](#)'

Contact met de AP

De AP heeft een [speciaal e-mailadres](#) en een [telefoonlijn](#) waar u als aangemelde FG uw vraag over de privacyregels kunt stellen. Daarnaast vindt u veel informatie [op de website](#).

Over de Autoriteit Persoonsgegevens

Alle mensen hebben recht op bescherming van hun persoonsgegevens. Het is zelfs een grondrecht. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is de onafhankelijke toezichthouder in Nederland die zich sterk maakt voor dit recht. En die zorgt dat iedereen zich aan de privacywetgeving houdt. Meer informatie vindt u op autoriteitpersoonsgegevens.nl.

Een reply op deze nieuwsbrief wordt niet verwerkt. Afmelden voor de nieuwsbrief? [Klik hier](#). We zijn ervan op de hoogte dat sommige mensen deze nieuwsbrief niet geheel correct ontvangen. Excuses voor het ongemak, wij werken aan een oplossing.